

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO PRIORITETINIŲ TEISĖKŪROS INICIATYVŲ
POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

<p>Prioritetinės teisėkūros iniciatyvos pavadinimas</p>	<p>TEATRŲ IR KONCERTINIŲ ĮSTAIGŲ VALDYMO IR FINANSAVIMO MODELIO TEISĖKŪROS INICIATYVA</p>
<p>Problema:</p>	<p>Nacionaliniai ir valstybės teatrai ir koncertinės įstaigos (toliau – įstaigos) veikia kaip iš dalies išlaikomos biudžetinės įstaigos, įgyvendina valstybės politiką profesionaliojo scenos meno srityje bei teikia kultūros paslaugas visoms (ir pažeidžiamoms) visuomenės grupėms. Valstybės biudžeto lėšos skiriamos tik darbo užmokesčiui ir pastatų išlaikymui, įstaigos turi teisę dalyvauti Valstybės investicijų programoje. Valstybės biudžeto lėšos neskiriamos naujiems scenos meno pastatymams, koncertinėms programoms sukurti, edukacinėms programoms parengti, gastrolėms organizuoti (toliau – veikla).</p> <p>Šiai veiklai vykdyti įstaigos užsidirba teikdamos kultūros paslaugas, nuomodamos patikėjimo teise valdomas patalpas, pritraukdamos rėmėjų lėšas ar konkurso būdu gaudamos projektams dalinį finansavimą iš valstybės ar savivaldybių programų, tačiau dėl uždirbtų lėšų naudojimo procedūrų įstaigos neturi galimybės jų kaupti savo sąskaitoje bei operatyviai naudoti kūrybinius ir gamybinius procesus apjungiančiai įstaigos veiklai vykdyti (ne sezono metu naujiems spektakliams ar koncertinėms programoms sukurti, atlikėjų priedams mokėti, kai dėl spektaklio populiarumo yra būtinybė jį rodyti atlikėjų nedarbo dienomis, scenos įrangai pirkti, kai dėl gedimo tai reikia daryti nedelsiant, naujiems muzikos instrumentams įsigyti ir pan.).</p> <p>Lietuvoje veikia 21 įstaiga, kurių savininkė yra valstybė: 3 nacionaliniai teatrai, 1 nacionalinė koncertinė įstaiga, 10 valstybinių teatrų ir 7 valstybinės koncertinės įstaigos. Įstaigų valstybės biudžeto ir uždirbtų lėšų proporcijos kasmet atitinka pateikiamus valstybės biudžeto ir uždirbtų lėšų rodiklius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viso kasmet skiriama valstybės biudžeto lėšų 107520,8 tūkst. Lt; • Viso 2012 m. uždirbta lėšų iš veiklos 25677,2 tūkst. Lt. Tai sudaro 23,88% skiriamų valstybės biudžeto lėšų; • Viso 2013 m. uždirbta lėšų iš veiklos 26808,785 tūkst. Lt. Tai sudaro 24,93 % skiriamų valstybės biudžeto lėšų. <p>Uždirbtų lėšų dinamika ketvirčiais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I ketvirtis 8735,9 tūkst. Lt arba 34,02 % • II ketvirtis 4412,1 tūkst. Lt arba 17,18 % • III ketvirtis 2713,8 tūkst. Lt arba 10,56 % • IV ketvirtis 9815,7 tūkst. Lt arba 38,22 % <p>Uždirbtų lėšų išsidėstymas ketvirčiais rodo įstaigų veiklos sezoniškumą (spektakliai, koncertai vyksta nuo rugsėjo iki gegužės ar birželio mėnesio). Vasarą, kai nerodomi spektakliai, koncertai ir rengiamasi naujam sezonui pradėti (pasirengimas premjeroms, naujoms koncertinėms programoms), ši veikla vykdoma tuo metu, kai įstaigų uždirbtų lėšų kiekis yra mažiausias ir jų nepakanka kūrybiniams sumanymams įgyvendinti.</p> <p>Įstaigos daugiausiai lėšų iš savo veiklos uždirba einamųjų metų ketvirtajame ketvirtyje, ypač per metų pabaigos šventes. 2011 metais įsigaliojus Biudžeto sandaros įstatymo nuostatai dėl įstaigai perkeliama ne didesnė kaip ¼ per metus uždirbtų ir nepanaudotų jos pajamų dalies, įstaigos nespėjo uždirbtų lėšų panaudoti: 2011 metų gruodžio 31 dienai įstaigos į valstybės biudžetą įmokėjo 564.120,24 Lt uždirbtų lėšų įmokų, iš jų ¼ perkelta į kitus biudžetinius metus ir palikta įstaigoms, 2012 metų</p>

	<p>gruodžio 31 dienai – 6989,15 Lt, 2013 m. gruodžio 31 dienai įstaigos panaudojo visas uždirbtas lėšas. Įstaigos, negalėdamos šių lėšų kaupti ir panaudoti veiklai kitais biudžetiniais metais, jas išleido, metų pabaigoje įsigydamos ne visada būtiniausias prekes ar paslaugas.</p> <p>Įstaigoms ribojama ūkinė komercinė veikla papildomoms lėšoms užsidirbti ir paskatinti kūrybinius ir gamybinius procesus.</p> <p>Įstaigų vadovai į pareigas priimami konkurso būdu penkeriems metams įstaigos kūrybinei programai įgyvendinti. Dauguma kūrybinių darbuotojų įstaigoje dirba pagal neterminuotas darbo sutartis, todėl neužtikrinama meno vadovų, režisierių, dirigentų, atlikėjų, aktorių, dailininkų ir kitų kūrybinių darbuotojų kaita ir įstaigos vadovui sudėtinga įgyvendinti patvirtintą kūrybinę programą ir repertuarą su esamu nuolatiniu kūrybinių darbuotojų kolektyvu.</p> <p>Nekonkurencingas darbo užmokestis nesuteikia galimybės įdarbinti aukščiausio profesinio lygio pripažintų šalies menininkų, aukščiausios kokybės kultūros paslaugoms teikti.</p>
Tikslas:	<p>Įstaigų veiklos specifiką atitinkančio valdymo ir finansavimo modelio nustatymas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Valstybės politikai profesionaliojo scenos meno srityje įgyvendinti, kultūros paslaugų visoms visuomenės (ir pažeidžiamoms) grupėms prieinamumui užtikrinti įstaigoms skirti valstybės biudžeto lėšas. 2) Įstaigų kūrybinių darbuotojų kolektyvą formuoti pagal patvirtintą penkerių metų kūrybinę programą ir repertuaro poreikį, taikant terminuotas darbo sutartis, išskyrus orkestro, choro, kordebaletu artistams, kuriems bus taikomos neterminuotos darbo sutartys ir atestavimas profesiniams gebėjimams įvertinti. 3) Nustatyti konkurencingą darbo užmokestį įstaigos aukščiausio profesinio lygio darbuotojams. 4) Sudaryti sąlygas įstaigai kaupti uždirbtas lėšas savo sąskaitoje kūrybiniam ir gamybiniams procesams vykdyti. 5) Sudaryti galimybę įstaigoms uždirbti lėšų iš papildomos ūkinės komercinės veiklos kultūros paslaugoms vystyti.
Alternatyvos:	<p>Status quo. Įstaigos veikia kaip biudžetinės įstaigos Įstaigos veikia kaip biudžetinės įstaigos, kurioms taikomi biudžetinėms įstaigoms nustatyti valdymo ir finansavimo reikalavimai.</p> <p>Alternatyva Nr. 1. Galimybė įstaigoms laisviau veikti kaip biudžetinėms įstaigoms Pagal savininko patvirtintą kūrybinę programą ir repertuaro poreikį konkurso būdu formuoti kūrybinių darbuotojų kolektyvą, taikant terminuotas darbo sutartis, išskyrus orkestro, choro, kordebaletu artistams, kuriems taikyti neterminuotas darbo sutartis ir atestavimą profesiniams gebėjimams įvertinti. Sudaryti įstaigoms teisinę prielaidas kūrybinius ir gamybinius procesus atitinkančiam uždirbtų lėšų naudojimui.</p> <p>Alternatyva Nr. 2. Dalį įstaigų pertvarkyti į viešąsias įstaigas Nustatyti, kad įstaigų vienintelis steigėjas ir savininkas yra valstybė. Įstaigos įgyvendins valstybės politiką profesionaliojo scenos meno srityje, teiks kultūros paslaugas visoms (ir pažeidžiamoms) visuomenės grupėms. Nustatyti, kad įstaigoms bus skiriamos valstybės biudžeto lėšos (darbo užmokesčiui, pastato eksploatacijai, investicijoms) numatytiems tikslams pasiekti ir pavestoms funkcijoms vykdyti. Pagal savininko patvirtintą kūrybinę programą ir repertuaro poreikį konkurso būdu formuoti kūrybinių darbuotojų kolektyvą, taikant terminuotas darbo sutartis, išskyrus</p>

	<p>orkestro, choro, kordebaletu artistams, kuriems bus taikomos neterminuotos darbo sutartys ir atestavimas profesiniams gebėjimams įvertinti. Įstaigos savininkas nustato vadovaujančių ir kitų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarką. Įstaigos savininkas nustato uždirbtų lėšų naudojimo tvarką. Įstaigos vykdo ūkinę komercinę veiklą.</p> <p>Alternatyva Nr. 3. Visas įstaigas pertvarkyti į viešąsias įstaigas Atitinka alternatyvos Nr. 2 nuostatas.</p>
<p>Poveikis kultūros sričiai</p>	<p>Status quo Teigiamos savybės Įstaigos įgyvendina valstybės politiką profesionaliojo scenos meno srityje ir teikia kultūros paslaugas visoms (ir pažeidžiamoms) visuomenės grupėms. Įstaigos kūrybine veikla ugdo kūrybingą ir kultūringą visuomenę bei tenkina jos poreikį profesionaliajam scenos menui.</p> <p>Neigiamos savybės Įstaigų kūrybinę veiklą riboja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lėtai atsinaujinantis kūrybinių darbuotojų kolektyvas; 2) nekonkurencingas darbo užmokestis aukščiausio profesinio lygio kūrybiniam darbuotojams; 3) nesudaryta galimybė įstaigoje kaupti ir operatyviai naudoti uždirbtas lėšas kūrybiniam ir gamybiniam procesams paskatinti; 4) ribota ūkinė komercinė veikla papildomoms lėšoms užsidirbti kultūros paslaugoms vystyti. <p>Alternatyva Nr. 1 Teigiamos savybės Atitiks status quo teigiamas savybes; Įstaigos kūrybinės veiklos kokybę didins:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pagal patvirtintą penkerių metų kūrybinę programą ir repertuaro poreikį atnaujintas kūrybinių darbuotojų kolektyvas, taikant terminuotas darbo sutartis, išskyrus orkestro, choro, kordebaletu artistams, kuriems bus taikomos neterminuotos darbo sutartys ir atestavimas profesiniams gebėjimams įvertinti; 2) galimybė operatyviai spręsti iškilusias problemas, spartinti kūrybinį ir gamybinį procesus panaudojant įstaigoje sukauptas uždirbtas lėšas. <p>Neigiamos savybės Įstaigos kūrybinės veiklos kokybę ribos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nekonkurencingas darbo užmokestis aukščiausio profesinio lygio kūrybiniam darbuotojams. 2) ribota galimybė uždirbti lėšų iš papildomos ūkinės komercinės veiklos kultūros paslaugoms vystyti. <p>Alternatyva Nr. 2 Teigiamos savybės Atitiks alternatyvos Nr. 1 teigiamas savybes. Įstaigų, pertvarkytų į viešąsias įstaigas, kūrybinės programos įgyvendinimo kokybę didins:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) konkurencingas darbo užmokestis aukščiausio profesinio lygio kūrybiniam darbuotojams. 2) galimybė uždirbti lėšų iš papildomos ūkinės komercinės veiklos kultūros paslaugoms vystyti.

	<p>Neigiama savybė Nenumatoma.</p> <p>Alternatyva Nr. 3 Atitiks alternatyvos Nr. 2 teigiamas ir neigiamas savybes.</p>																																													
Poveikis finansams:	<p>Status quo</p> <p>Teigiamos savybės 2012 ir 2013 metais įstaigoms buvo skirta valstybės biudžeto lėšų (išskyrus investicijoms) apie 107,520 mln. Lt, iš kurių: 1) 59,85 mln. Lt darbo užmokesčiui, iš jų: į valstybės biudžetą įmokėta 8,977 mln. Lt gyventojų pajamų mokesčio; į socialinės apsaugos fondus įmokėta 23,92 mln. Lt. Iš viso į valstybės biudžetą ir socialinės apsaugos fondus įmokėta apie 32,897 mln. Lt. 2) 47,67 mln. Lt pastatų išlaikymui, kurie sumokami verslo įmonėms už teikiamas paslaugas. Įstaigos, vykdydamos veiklą, iš teikiamų paslaugų 2013 m. uždirbo 26808,785 tūkst. Lt. Iš jų įmokėjo mokesčiais apie 7372,415 tūkst. Lt: 1) prekėms ir paslaugoms įstaigos išleido apie 50% iš uždirbtų lėšų, iš jų į valstybės biudžetą įmokėta 2814,922 tūkst. Lt PVM mokesčio. 2) darbuotojų priedams ir kviestiniams autoriams ir atlikėjams įstaigos sumokėjo apie 50% uždirbtų lėšų, iš jų apie 4557,493 tūkst. Lt įmokėjo GPM į valstybės biudžetą ir socialinės apsaugos fondus. 2012 metais įstaigos pardavė 849 tūkst. bilietų. 849 tūkst. žiūrovų, atvykdami į renginį, papildomai iš kitų ūkio subjektų (transporto, maitinimo, apgyvendinimo ir kt.) paslaugoms ir prekėms išleido apie 47,544 mln. Lt: 60 % žiūrovų (509,4 tūkst.) išleido 10 Lt – 5,094 mln. Lt. 20 % žiūrovų (169,8 tūkst.) išleido 50 Lt – 8,49 mln. Lt. 15% žiūrovų (127,35 tūkst.) išleido 100 Lt – 12,735 mln. Lt. 5% žiūrovų (42,45 tūkst.) išleido 500 Lt – 21,225 mln. Lt. Pirkdami papildomas prekes ir paslaugas žiūrovai 2012 m. į valstybės biudžetą įmokėjo apie 9,984 mln. Lt PVM mokesčio. 2013 m. įstaigų kultūros paslaugomis pasinaudojo 820 tūkst. žiūrovų, kurie, papildomai pirkdami prekes ir paslaugas iš kitų ūkio subjektų, išleido apie 46 mln. Lt, iš jų įmokėta apie 9,6 mln. Lt PVM mokesčio. Pateikiame 2012 ir 2013 m. įstaigų gaunamų valstybės biudžeto lėšų ir uždirbtų lėšų proporcijas:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Rodiklis, tūkst. Lt</th> <th colspan="4">Nacionalinės įstaigos</th> </tr> <tr> <th>LNOBT</th> <th>LNNT</th> <th>NKDT</th> <th>LNF</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Biudžeto lėšos</td> <td>24479,5</td> <td>8309,5</td> <td>4166,8</td> <td>10913,3</td> </tr> <tr> <td>Uždirbtos lėšos 2012 m.</td> <td>6076,331</td> <td>2104,288</td> <td>1056,9</td> <td>1586,3</td> </tr> <tr> <td>Uždirbtos lėšos 2013 m.</td> <td>6245,711</td> <td>2640,706</td> <td>1729,837</td> <td>2587,6</td> </tr> <tr> <td>Uždirbtų lėšų dalis % 2012 ir 2013 m.</td> <td>24,82 ir 25,51</td> <td>25,32 ir 31,77</td> <td>25,36 ir 41,51</td> <td>14,5 ir 23,7</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Rodiklis, tūkst. Lt</th> <th colspan="4">Valstybiniai teatrai</th> </tr> <tr> <th>Kauno muzikinis</th> <th>Klaipėdos muzikinis</th> <th>Jaunimo</th> <th>Šiaulių dramos</th> <th>Lietuvos rusų dramos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Rodiklis, tūkst. Lt	Nacionalinės įstaigos				LNOBT	LNNT	NKDT	LNF	Biudžeto lėšos	24479,5	8309,5	4166,8	10913,3	Uždirbtos lėšos 2012 m.	6076,331	2104,288	1056,9	1586,3	Uždirbtos lėšos 2013 m.	6245,711	2640,706	1729,837	2587,6	Uždirbtų lėšų dalis % 2012 ir 2013 m.	24,82 ir 25,51	25,32 ir 31,77	25,36 ir 41,51	14,5 ir 23,7	Rodiklis, tūkst. Lt	Valstybiniai teatrai				Kauno muzikinis	Klaipėdos muzikinis	Jaunimo	Šiaulių dramos	Lietuvos rusų dramos						
Rodiklis, tūkst. Lt	Nacionalinės įstaigos																																													
	LNOBT	LNNT	NKDT	LNF																																										
Biudžeto lėšos	24479,5	8309,5	4166,8	10913,3																																										
Uždirbtos lėšos 2012 m.	6076,331	2104,288	1056,9	1586,3																																										
Uždirbtos lėšos 2013 m.	6245,711	2640,706	1729,837	2587,6																																										
Uždirbtų lėšų dalis % 2012 ir 2013 m.	24,82 ir 25,51	25,32 ir 31,77	25,36 ir 41,51	14,5 ir 23,7																																										
Rodiklis, tūkst. Lt	Valstybiniai teatrai																																													
	Kauno muzikinis	Klaipėdos muzikinis	Jaunimo	Šiaulių dramos	Lietuvos rusų dramos																																									

Biudžeto lėšos	9225,7	6514,9	3624,1	2579,4	3454,7		
Uždirbtos lėšos 2012 m.	2460,463	704,921	1184,3	404,016	878,808		
Uždirbtos lėšos 2013 m.	2400,000	770,018	1235,279	479,511	949,806		
Uždirbtų lėšų dalis % 2012 ir 2013 m.	26,67 ir 26	10,82 ir 11,82	32,67 ir 34,1	15,66 ir 18,6	25,43 ir 27,49		

Rodiklis, tūkst. Lt	Valstybiniai teatrai				
	J.Miltinio	Klaipėdos dramos	Vilniaus mažasis	Vilniaus Lėlė	Kauno lėlių
Biudžeto lėšos	3315,3	3003,5	2921,1	2152	1851,1
Uždirbtos lėšos 2012 m.	890,832	344,995	1120,985	412,199	472,6
Uždirbtos lėšos 2013 m.	909,368	368,190	1167,028	469,513	474,668
Uždirbtų lėšų dalis % 2012 ir 2013 m.	26,87 ir 27,42	11,48 ir 12,26	38,37 ir 39,95	19,15 ir 21,81	25,53 ir 25,64

Rodiklis, tūkst. Lt	Koncertinės įstaigos						
	Valst. Simfoni- nis ork.	Kauno filharmo- nija	Ansam Lietuva	Ork. Trimitas	Choras Vilnius	Choras Polifonija	VRM ork.
Biudžeto lėšos	6833,4	4402,7	2565	2194,7	1300	1420,6	869,0
Uždirbtos lėšos 2012 m.	2277,19	810,8	270,42	188,57	67,313	58,083	55,2
Uždirbtos lėšos 2013 m.	2831,92	865,61	320,96	164,7	76,67	63,39	58,3
Uždirbtų lėšų dalis %	33,32 ir 41,44	18,41 ir 19,66	10,54 ir 12,51	8,63 ir 7,5	5,17 ir 5,89	4,08 ir 4,46	6,35 ir 6,7

Keturių koncertinių įstaigų uždirbtų lėšų dalis yra ženkliai mažesnė, nes šios įstaigos neturi koncertų salės ir rengia koncertus, mokėdamos už salių nuomą. Šios įstaigos rengia daugiau nemokamų koncertų nei kitos įstaigos pažeidžiamoms visuomenės grupėms.

Neigiamos savybės

Įstaigos yra valstybės finansiškai remiamos, skiriant valstybės biudžeto lėšas darbo užmokesčiui ir pastatams išlaikyti, valstybės politikos profesionaliojo scenos meno srityje įgyvendinimui bei kultūros paslaugų prieinamumui visoms visuomenės grupėms užtikrinti. Įstaigos, teikdamos kultūros paslaugas, taiko bilietų kainų nuolaidų sistemą (nuo 5 % iki 70 %) arba jas teikia socialiai pažeidžiamoms grupėms nemokamai. Taip pat įstaigos turi teisę dalyvauti Valstybės investicijų programoje.

Valstybės biudžeto lėšos naudojamos neracionaliai ir neefektyviai, kai pagal neterminuotas darbo sutartis dirbantiems kūrybiniais darbuotojams, kurie įstaigos veikloje yra nepakankamai užimti (žr. lenteles šio dokumento 11 ir 12 puslapiuose), mokamas darbo užmokestis.

Metų pabaigoje įstaigų uždirbtos lėšos yra dažnai naudojamos neefektyviai ir išleidžiamos ne būtiniams prekėms ir paslaugoms įsigyti, dėl to valstybės biudžetas netenka pajamų įmokų pagal Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas.

Įstaigoms, vykdančioms specifinę kūrybinę, gamybinę veiklą bei teikiančioms kultūros paslaugas, ribojama ūkinė komercinė veikla, todėl valstybės biudžetas neturi

galimybės gauti papildomų pajamų.

Įstaigos kūrybinės programos neatitikimas nuolatiniam kūrybinių darbuotojų kolektyvui, darbo užmokesčio dydžio ribojimas, nekonkurencingas atlyginimas aukščiausio profesinio lygio kūrybiniams darbuotojams pritraukti, draudimas kaupti uždirbtas lėšas ir operatyviai bei racionaliai panaudoti įstaigos veiklai vystyti, neleidžia teikti daugiau kokybiškų kultūros paslaugų ir didinti salės užpildymą, todėl į valstybės biudžetą neįmokami papildomų pajamų mokesčiai.

Alternatyva Nr. 1

Teigiamos savybės

Įstaigoms padidinus kultūros paslaugų skaičių, salių užpildymas padidės 20 % ir įstaigose papildomai apsilankys apie 170 tūkst. žiūrovų (iš viso iki 990 tūkst. žiūrovų), kurie iš kitų ūkio subjektų įsigydami papildomas prekes ir paslaugas (transporto, apgyvendinimo, maitinimo ir kt. paslaugos) išleis 9,51 mln. Lt (iš viso 55,51 mln. Lt) ir vartojimo mokesčio įplaukos į valstybės biudžetą padidės iki 2 mln. Lt (iš viso 11,6 mln. Lt).

Neigiamos savybės

Įstaigų uždirbtų lėšų įmokos nebus įmokamos į valstybės biudžetą.

Nutrauktos neterminuotos darbo sutartys per metus papildomai pareikalaus valstybės biudžeto lėšų:

- 1) išėtinėms išmokoms (60 asm. palikus įstaigas) iki 480 tūkst. Lt;
- 2) Meno kūrėjų socialinės apsaugos programai (15 asm.) iki 100 tūkst. Lt; socialinės apsaugos fondų lėšų;
- 3) nedarbo socialinio draudimo išmokoms (7 asm.) iki 28 tūkst. Lt;
- 4) privalomo sveikatos draudimo įmokoms (7 asm.) 7,56 tūkst. Lt.

Šiai alternatyvai įgyvendinti per metus reikės iki 615 tūkst. Lt valstybės biudžeto ir socialinės apsaugos fondų lėšų.

Pakeitus neterminuotų darbo sutarčių sąlygas ir nustatčius terminus, kūrybiniams darbuotojams išėtinių išmokų mokėti nereikės. Jeigu neterminuotos darbo sutartys nutraukiamos, išėtinės išmokos yra mokamos. Atsižvelgiant į įstaigų kūrybinių darbuotojų užimtumą (žr. lenteles 11 ir 12 puslapiuose), tikėtina, kad su 60-čia kūrybinių darbuotojų nebus sudaromos terminuotos darbo sutartys. Ši išmoka apskaičiuojama pagal įstaigoje nepertraukiamai dirbtą laiką ir gautą vidutinį darbo užmokestį, todėl manytina, kad kiekvienam kūrybiniam darbuotojui bus išmokėta vidutiniškai iki 8 tūkst. Lt. Tai pareikalaus per metus iki 480 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų.

Daugelis kūrybinių darbuotojų dirba pedagoginį ar kitą darbą, vykdo individualią veiklą pagal pažymą. Kūrybinių darbuotojų, su kuriais nebus sudarytos terminuotos darbo sutartys, bus ne daugiau kaip 22 asmenys. Jie kreipsis į Darbo biržą ir bus draudžiami privalomuoju sveikatos draudimu, gaus nedarbo socialinio draudimo išmokas arba iš Meno kūrėjų socialinės apsaugos programos bus draudžiami privalomuoju sveikatos draudimu, valstybiniu socialiniu draudimu ir gaus kūrybinių prastovų išmokas. Šiai alternatyvai įgyvendinti reikės iki 135 tūkst. Lt valstybės biudžeto ir socialinės apsaugos fondų lėšų.

Iš viso per metus reikės iki 615 tūkst. Lt valstybės biudžeto ir socialinės apsaugos fondų lėšų (išėtinėms išmokoms, privalomam sveikatos draudimui, valstybiniam socialiniam draudimui, nedarbo socialinio draudimo išmokoms ir kūrybinėms prastovoms).

Alternatyva Nr. 2

Teigiamos savybės

Įstaigoms padidinus kultūros paslaugų skaičių ir kokybę, salių užpildymas padidės 25 %. Įstaigos uždirbs 33,51 mln. Lt, iš kurių į bus įmokėta į valstybės biudžetą ir socialinės apsaugos fondus 9,21525 mln. Lt.

Įstaigos, pertvarkytos į viešąsias įstaigas, iš ūkinės komercinės veiklos papildomai užsidirbs: 1 įstaiga apie 800 tūkst. Lt, 10 įstaigų – 8 mln. Lt, iš kurių į valstybės biudžetą įmokės nuo 168 tūkst. Lt iki 1,68 mln. Lt PVM.

Įgyvendinant šią alternatyvą, įstaigos į valstybės biudžetą ir socialinės apsaugos fondus įmokės nuo 9,38325 mln. Lt iki 10,89525 mln. Lt.

Viešosioms įstaigoms bus prievolė drausti valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą. Įstaigų nekilnojamasis turtas yra labai skirtingas: Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro (LNOBT) plotas yra 19000 m², Valstybinio choro „Vilnius“ – 300 m². Draudimo įmokų dydžiai yra nuo 0,52 Lt iki 3 Lt už m² per metus ir priklauso nuo viešųjų pirkimų būdu pasirinktos draudimo kompanijos. LNOBT turto draudimo metinė įmoka gali būti nuo 9880 Lt iki 57000 Lt už m² per metus, choro „Vilnius“ – nuo 156 Lt iki 900 Lt už m² per metus. Kitų įstaigų plotas yra apie 500 – 700 m², todėl šie plotai bus draudžiami nuo 260 Lt iki 2100 Lt už m² per metus. Įstaigoms draudžiant kilnojamąjį turtą, kiekvienam įstaigos turtui bus nustatyti kiti draudimo įmokų dydžiai.

Viešosioms įstaigoms bus prievolė mokėti įmokas į Garantinį fondą. Pateikiame įstaigų 2013 m. darbo užmokesčio ir galimų įmokų į Garantinį fondą dydžius, priklausomai nuo to, kurios ir kiek šių įstaigų bus pertvarkytos į viešąsias įstaigas. Šiuo metu visų įstaigų darbo užmokestis sudaro 59987 tūkst. Lt., iš jų į Garantinį fondą reikės įmokėti iki 119,974 tūkst. Lt.

Rodiklis, tūkst. Lt	Nacionalinės įstaigos			
	LNOBT	LNDT	NKDT	LNF
Darbo užmokestis	13930	3815	2136	7547
0,2 % įmokos	27,86	7,63	4,272	15,094

Rodiklis, tūkst. Lt	Valstybiniai teatrai				
	Kauno muzikinis	Klaipėdos muzikinis	Jaunimo	Šiaulių dramos	Rusų dramos
Darbo užmokestis	4975,0	3948,0	1697,0	1460,0	1910,0
0,2 % įmokos	9,95	7,896	3,394	2,92	3,82

Rodiklis, tūkst. Lt	Valstybiniai teatrai				
	J.Miltinio	Klaipėdos dramos	Vilniaus mažasis	Vilniaus Lėlė	Kauno lėlių
Darbo užmokestis	1676,0	1819,0	1292,0	1070,0	981,0
0,2 % įmokos	3,352	3,638	2,584	2,14	1,962

Rodiklis, tūkst. Lt	Koncertinės įstaigos						
	Valst. Simfoni-nis ork.	Kauno filharmo-nija	Ansam Lietuva	Ork. Trimitas	Choras Vilnius	Choras Polifonija	VRM ork.
Darbo užmokestis	3027,0	2508,0	1849,0	1492,0	884,0	1009,0	825,0
0,2 % įmokos	6,054	5,016	3,698	2,984	1,768	2,018	1,65

Neigiamos savybės

Siūloma įstaigoms, pertvarkytoms į viešąsias įstaigas, skirti *status quo* dydžio finansavimą įstaigų valstybės politikos profesionaliojo scenos meno srityje

funkcijoms įgyvendinti bei kultūros paslaugų prieinamumui visoms visuomenės grupės užtikrinti. Tai leis nedidinti teikiamų kultūros paslaugų įkainių, naudotis įstaigų kultūros paslaugomis socialiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms. Pateikiame 2013 m. valstybės biudžeto lėšų, iš jų darbo užmokesčiui, dydžius:

Rodiklis, tūkst. Lt	Nacionalinės įstaigos			
	LNOBT	LNNT	NKDT	LNF
Biudžeto lėšos	24479,5	8309,5	4166,8	10913,3
Iš jų darbo užmokestis	13930,0	3815,0	2136,0	7547,0

Rodiklis, tūkst. Lt	Valstybiniai teatrai				
	Kauno muzikinis	Klaipėdos muzikinis	Jaunimo	Šiaulių dramos	Lietuvos rusų dramos
Biudžeto lėšos	9225,7	6514,9	3624,1	2579,4	3454,7
Iš jų darbo užmokestis	4975,0	3948,0	1697,0	1460,0	1910,0

Rodiklis, tūkst. Lt	Valstybiniai teatrai				
	J.Miltinio	Klaipėdos dramos	Vilniaus mažasis	Vilniaus Lėlė	Kauno lėlių
Biudžeto lėšos	3315,3	3003,5	2921,1	2152	1851,1
Iš jų darbo užmokestis	1676,0	1819,0	1292,0	1070,0	981,0

Rodiklis, tūkst. Lt	Koncertinės įstaigos						
	Valst. Simfoninis ork.	Kauno filharmonija	Ansam. Lietuva	Ork. Trimitas	Choras Vilnius	Choras Polifonija	VRM ork.
Biudžeto lėšos	6833,4	4402,7	2565	2194,7	1300	1420,6	869,0
Iš jų darbo užmokestis	3027,0	2508,0	1849,0	1492,0	884,0	1009,0	825,0

Siūloma įstaigoms, pertvarkytoms į viešąsias įstaigas, leisti dalyvauti Valstybės investicijų programoje, kas sudarys sąlygas ilgalaikiam materialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti.

Siūloma įstaigoms, pertvarkytoms į viešąsias įstaigas, netaikyti viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė, vadovaujančių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos, nustatytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. 598 „Dėl viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba kai valstybė turi daugumą balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo“, kadangi jos neatitinka šiuo nutarimu nustatytų kriterijų: nėra įgalios atlikti viešąjį administravimą Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo pavestose valdymo srityje, nevykdo neformalųjį švietimą ar veiklą, susijusią su klimato kaita, neadministruoja projektų, finansuojamų iš ES ar tarptautinių institucijų lėšų ir nevykdo jų priežiūros, pajamos už jų teikiamas paslaugas neviršija išlaidų, nepropaguoja inovacijų, neskatina mokslinių tyrimų, nemoko valstybės tarnautojų – ir patenka į viešųjų įstaigų IV ar V kategorijas. Tokių kategorijų viešųjų įstaigų vadovaujančių darbuotojų mėnesinė alga siekia 3000-5000 Lt ir lyginant su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ nustatytais tarnybinių atlyginimų dydžiais vadovaujantiems darbuotojams, yra ženkliai mažesni. Todėl siūloma Įstatymu nustatyti *status quo* įstaigų vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių mėnesinę algą.

Darbo užmokesčio skaičiavimo metodika

(Tarnybinio atlyginimo koeficientas toliau trumpinamas TAK)

NACIONALINIŲ įstaigų vadovų

iki 24,3 TAK, iki 65% didesnę TAK, iki 2 tarnybinių atlygių dydžio priedas

$$24,3 \times 122 \text{ Lt} = 2964,6 \text{ Lt}$$

$$24,3 + 65\% = 40 \times 122 \text{ Lt} = 4880 \text{ Lt}$$

$$(24,3 + 65\%) \times 2 = 80 \times 122 = 9760 \text{ Lt}$$

$$4880 + 9760 = 14640 \text{ Lt}$$

Ribos 2964,6 Lt – 14640 Lt (24,3 – 120 TAK)

Nacionalinių įstaigų vadovų pavaduotojų

iki 22 TAK, iki 65% didesnis TAK, iki 1 tarnybinio atlygio dydžio priedas

$$22 \times 122 \text{ Lt} = 2684 \text{ Lt}$$

$$22 + 65\% = 36,3 \times 122 \text{ Lt} = 4428,6 \text{ Lt}$$

$$4428,6 + 4428,6 = 8857,2$$

Ribos: 2684 Lt – 8857,2 Lt (22 – 72,6 TAK)

VALSTYBINIŲ įstaigų vadovų

iki 24,3 TAK, iki 45% didesnis TAK, iki 2 tarnybinio atlygio dydžio priedas

$$24,3 \times 122 \text{ Lt} = 2610,8 \text{ Lt}$$

$$24,3 + 45\% = 35,23 \times 122 = 4298,67 \text{ Lt}$$

$$(24,3 + 45\%) \times 2 = 8597,34 \text{ Lt}$$

$$4298,67 + 8597,34 = 12896 \text{ Lt}$$

2610,8 Lt – 12896 Lt (24,3– 105,7 TAK)

Valstybinių įstaigų vadovų pavaduotojų

iki 22 TAK, iki 45% didesnis TAK, iki 1 tarnybinio atlygio dydžio priedas

$$22 \times 122 \text{ Lt} = 2684 \text{ Lt}$$

$$22 + 45\% = 31,9 \times 122 = 3891,8$$

$$3891,8 + 3891,8 = 7783,6$$

Ribos: 2684 Lt – 7783,6 Lt (22 – 63,8 TAK)

Kitų darbuotojų, iš jų kūrybinių darbuotojų, darbo užmokestis bus nustatomas poįstatyminiais teisės aktais.

Įstaigas, pertvarkant į viešąsias įstaigas, reikės parengti turto vertinimo ir perregistravimo dokumentus. Teisinių ir turto vertinimo paslaugų įsigijimas bus vykdomas viešuoju atviru pirkimo būdu. Tai pareikalaus papildomų valstybės biudžeto lėšų:

1 įstaigai:

turto vertinimui nuo 20 iki 100 tūkst. Lt;

teisinėms paslaugoms nuo 10 iki 50 tūkst. Lt.

Iš viso: iki 150 tūkst. Lt

5 įstaigoms:

turto vertinimui nuo 100 tūkst. Lt iki 500 tūkst. Lt

teisinėms paslaugoms nuo 50 tūkst. iki 250 tūkst. Lt

Iš viso: iki 750 tūkst. Lt.

10 įstaigų:

turto vertinimui nuo 200 iki 1000 tūkst. Lt;

teisinėms paslaugoms nuo 100 iki 500 tūkst. Lt.

Iš viso: apie 1,5 mln. Lt

Nutrauktos neterminuotos darbo sutartys per metus papildomai pareikalaus 615 tūkst. Lt.

Iš viso šiai alternatyvai įgyvendinti valstybės biudžeto papildomų lėšų pareikalaus

	<p>nuo 765 tūkst. Lt iki 2,115 mln. Lt.</p> <p>Alternatyva Nr. 3 Atitiks alternatyvos Nr. 2 teigiamas ir neigiamas savybes. Vyriausybei priėmus sprendimą keisti visų įstaigų teisinę organizacinę formą, reikės parengti visų įstaigų turto vertinimo ir įstaigos perregistravimo dokumentus. Teisinėms paslaugoms ir turto vertinimo kompanijai pasirinkti bus vykdomas viešųjų pirkimų atviras konkursas. Kiekviena įstaiga turi skirtingą turto kiekį ir todėl 21 įstaigos turto vertinimui reikės nuo 420 iki 2100 tūkst. Lt; teisinėms paslaugoms – nuo 210 iki 1050 tūkst. Lt. Iš viso – iki 3150 tūkst. Lt. Įstaigas, pertvarkant į viešąsias įstaigas, per metus reikės iki 615 tūkst. Lt valstybės biudžeto ir socialinės apsaugos fondų lėšų (išėtinėms išmokoms, privalomam sveikatos draudimui, valstybiniam socialiniam draudimui, nedarbo socialinio draudimo išmokoms ir kūrybinėms prastovoms). Visų įstaigų teisinėms paslaugoms ir turto vertinimui, išėtinėms išmokoms, Meno kūrėjų socialinės apsaugos programai ir nedarbo socialinio draudimo išmokoms ir įmokoms reikės iki 3,76 mln. Lt.</p>
Ekonomikai	<p>Status quo Teigiama savybė 2012 m. įstaigų kultūros paslaugomis pasinaudojo 849 tūkst. žiūrovų, kurie, atvykdami į renginį (transporto, viešbučių, maitinimo ir kt. paslaugoms), papildomai išleido apie 47,544 mln. Lt kitų ūkio subjektų prekėms ir paslaugoms įsigyti. 2013 m. įstaigų kultūros paslaugomis naudojosi 820 tūkst. žiūrovų, kurie papildomai išleido apie 46 mln. Lt kitų ūkio subjektų prekėms ir paslaugoms įsigyti.</p> <p>Neigiama savybė Nenumatoma.</p> <p>Alternatyva Nr. 1 Teigiama savybė Įstaigoms padidinus kultūros paslaugų skaičių, salių užpildymas padidės 20 % ir įstaigose papildomai apsilankys apie 170 tūkst. žiūrovų (iš viso iki 990 tūkst. žiūrovų), kurie iš kitų ūkio subjektų įsigydami papildomas prekes ir paslaugas (transporto, viešbučių, maitinimo ir kt. paslaugos) papildomai išleis 9,51 mln. Lt (iš viso 55,51 mln. Lt).</p> <p>Neigiama savybė Nenumatoma.</p> <p>Alternatyva Nr. 2 Teigiama savybė Atitiks alternatyvos Nr. 1 teigiamą savybę. Skatins turto draudimo įstaigų verslą. Skatins kredito įstaigų verslą. Įstaigų, pertvarkytų į viešąsias įstaigas, vystomos kultūros paslaugos ir ūkinė komercinė veikla skatins kitų ūkio subjektų komercinę veiklą (transporto, viešbučių, maitinimo ir kt. paslaugos, suvenyrų gamyba, knygų, albumų, žurnalų, garso ir vaizdo plokštelių leidyba, vienetinių gaminių – drabužių, avalynės, aksesuarų, rekvizito ir pan. – gamyba).</p> <p>Neigiamos savybės Nenumatoma.</p>

	<p>Alternatyva Nr. 3 Atitiks alternatyvos Nr. 2 teigiamas ir neigiamas savybes: dalyvaujant visoms įstaigoms, tai vyks didesniu mastu.</p>																																																																																																																						
<p>Socialinei aplinkai</p>	<p>Status quo Teigiamos savybės Šiuo metu įstaigos garantuoja kultūros paslaugų prieinamumą visoms visuomenės grupėms, ir pažeidžiamoms visuomenės grupėms – pensinio amžiaus žmonėms, žmonėms su negalia, vaikams ir jaunimui – taiko bilietų kainų nuolaidų sistemą ar teikia kultūros paslaugas nemokamai. Neterminuotos darbo sutartys užtikrina nuolatinį darbo užmokestį ir socialines garantijas. 21-oje įstaigoje dirba 2928 darbuotojų, iš jų 1550 kūrybiniai darbuotojai. 1425 kūrybiniai darbuotojai dirba pagal neterminuotas darbo sutartis; 125 kūrybiniai darbuotojai dirba pagal terminuotas darbo sutartis, kas sudaro 8.77 % visų kūrybinių darbuotojų darbo sutarčių skaičiaus. 71-am atlikėjui yra per 65-erius metus, kas sudaro 4,64 % visų kūrybinių darbuotojų; 42 atlikėjai yra nepakankamai užimti pagal įstaigos vykdomą repertuarą ir atlieka 1 – 2 vaidmenis per mėnesį.</p> <table border="1" data-bbox="435 927 1541 1312"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Rodiklis</th> <th colspan="3">Muzikiniai teatrai</th> </tr> <tr> <th>Operos ir baleto</th> <th>Kauno muzikinis</th> <th>Klaipėdos muzikinis</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Darbuotojų skaičius iš viso</td> <td>617</td> <td>314</td> <td>212</td> </tr> <tr> <td>Iš jų kūrybiniai darbuotojai (k.d.), kuriems iki 65-erių metų</td> <td>308</td> <td>196</td> <td>164</td> </tr> <tr> <td>K.d., kuriems per 65-eri metai</td> <td>12</td> <td>4</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>K.d. neterminuotų sutarčių sk.</td> <td>290</td> <td>194</td> <td>133</td> </tr> <tr> <td>K.d. terminuotų sutarčių sk.</td> <td>30</td> <td>6</td> <td>35</td> </tr> <tr> <td>Atlikėjų, kurie turi 1-2 vaidmenis per mėn. sk.</td> <td>7</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="435 1330 1541 2078"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Rodiklis</th> <th colspan="8">Dramos teatrai</th> <th colspan="2">Lėlių teatrai</th> </tr> <tr> <th>Nacio-nalinis</th> <th>Nac. Kauno</th> <th>Liet-uvos rusų</th> <th>Klai-pėdos</th> <th>J.Mil-tinio</th> <th>Jau-nimo</th> <th>Šiau-lių</th> <th>Vilniaus mažasis</th> <th>Vilniaus Lėlė</th> <th>Kauno lėlių</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Darbuotojų sk. iš viso</td> <td>156</td> <td>129</td> <td>116</td> <td>90</td> <td>93</td> <td>100</td> <td>77</td> <td>77</td> <td>59</td> <td>52</td> </tr> <tr> <td>Iš jų k.d., kuriems iki 65-erių m.</td> <td>46</td> <td>42</td> <td>39</td> <td>28</td> <td>41</td> <td>24</td> <td>35</td> <td>21</td> <td>28</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>K.d., kuriems per 65-eris m.</td> <td>1</td> <td>4</td> <td>9</td> <td>8</td> <td>6</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>1</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>K.d. neterminuotų sutarčių sk.</td> <td>47</td> <td>41</td> <td>48</td> <td>33</td> <td>47</td> <td>28</td> <td>36</td> <td>22</td> <td>28</td> <td>12</td> </tr> <tr> <td>K.d. terminuotų sutarčių sk.</td> <td>-</td> <td>5</td> <td>-</td> <td>3</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>2</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Atlikėjų, kurie turi 1-2 vaidmenis/mėn.sk.</td> <td>-</td> <td>1</td> <td>3</td> <td>22</td> <td>2-5</td> <td>4</td> <td>2</td> <td>5-9</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Rodiklis	Muzikiniai teatrai			Operos ir baleto	Kauno muzikinis	Klaipėdos muzikinis	Darbuotojų skaičius iš viso	617	314	212	Iš jų kūrybiniai darbuotojai (k.d.), kuriems iki 65-erių metų	308	196	164	K.d., kuriems per 65-eri metai	12	4	4	K.d. neterminuotų sutarčių sk.	290	194	133	K.d. terminuotų sutarčių sk.	30	6	35	Atlikėjų, kurie turi 1-2 vaidmenis per mėn. sk.	7	-	-	Rodiklis	Dramos teatrai								Lėlių teatrai		Nacio-nalinis	Nac. Kauno	Liet-uvos rusų	Klai-pėdos	J.Mil-tinio	Jau-nimo	Šiau-lių	Vilniaus mažasis	Vilniaus Lėlė	Kauno lėlių	Darbuotojų sk. iš viso	156	129	116	90	93	100	77	77	59	52	Iš jų k.d., kuriems iki 65-erių m.	46	42	39	28	41	24	35	21	28	12	K.d., kuriems per 65-eris m.	1	4	9	8	6	4	3	1	-	-	K.d. neterminuotų sutarčių sk.	47	41	48	33	47	28	36	22	28	12	K.d. terminuotų sutarčių sk.	-	5	-	3	-	-	2	-	-	-	Atlikėjų, kurie turi 1-2 vaidmenis/mėn.sk.	-	1	3	22	2-5	4	2	5-9	-	-
Rodiklis	Muzikiniai teatrai																																																																																																																						
	Operos ir baleto	Kauno muzikinis	Klaipėdos muzikinis																																																																																																																				
Darbuotojų skaičius iš viso	617	314	212																																																																																																																				
Iš jų kūrybiniai darbuotojai (k.d.), kuriems iki 65-erių metų	308	196	164																																																																																																																				
K.d., kuriems per 65-eri metai	12	4	4																																																																																																																				
K.d. neterminuotų sutarčių sk.	290	194	133																																																																																																																				
K.d. terminuotų sutarčių sk.	30	6	35																																																																																																																				
Atlikėjų, kurie turi 1-2 vaidmenis per mėn. sk.	7	-	-																																																																																																																				
Rodiklis	Dramos teatrai								Lėlių teatrai																																																																																																														
	Nacio-nalinis	Nac. Kauno	Liet-uvos rusų	Klai-pėdos	J.Mil-tinio	Jau-nimo	Šiau-lių	Vilniaus mažasis	Vilniaus Lėlė	Kauno lėlių																																																																																																													
Darbuotojų sk. iš viso	156	129	116	90	93	100	77	77	59	52																																																																																																													
Iš jų k.d., kuriems iki 65-erių m.	46	42	39	28	41	24	35	21	28	12																																																																																																													
K.d., kuriems per 65-eris m.	1	4	9	8	6	4	3	1	-	-																																																																																																													
K.d. neterminuotų sutarčių sk.	47	41	48	33	47	28	36	22	28	12																																																																																																													
K.d. terminuotų sutarčių sk.	-	5	-	3	-	-	2	-	-	-																																																																																																													
Atlikėjų, kurie turi 1-2 vaidmenis/mėn.sk.	-	1	3	22	2-5	4	2	5-9	-	-																																																																																																													

Rodiklis	Koncertinės įstaigos							
	Nacionalinė filharmonija	Valst. simfoninis ork.	Kauno filharmonija	Ansam Lietuva	Ork. Trimitas	Choras Vilnius	Choras Polifonija	LR VRM reprezentacinis ork.
Darbuotojų sk. iš viso	243	131	119	109	78	59	57	38
Iš jų k.d., kuriems iki 65-erių m.	127	95	69	75	52	47	42	35
K.d., kuriems per 65-eris m.	12	1	-	-	1	1	-	-
K.d. neterminuotų sutarčių sk.	124	90	69	71	53	24	41	35
K.d. terminuotų sutarčių sk.	15	6	-	4	-	24	1	-
Atlikėjų, kurie turi 1-2 vaidmenis per mėn. sk.	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>Neigiamos savybės Neterminuotos darbo sutartys ir retai atsinaujinantis kūrybinių darbuotojų kolektyvas riboja: 1) Profesionaliems jauniems menininkams dirbti įstaigoje pagal darbo sutartis; 2) Profesionaliems pripažintiems menininkams dirbti įstaigoje pagal darbo sutartis. Nekonkurencingas darbo užmokestis aukščiausio profesinio lygio kūrybiniams darbuotojams skatina jų emigraciją.</p> <p>Alternatyva Nr. 1 Teigiamos savybės Įstaigų kultūros paslaugos bus prieinamos visoms (ir pažeidžiamoms) visuomenės grupėms. Terminuotų darbo sutarčių su kūrybiniais darbuotojais (išskyrus orkestro, choro, kordebaletu artistams, kuriems bus taikomos neterminuotos darbo sutartys ir atestavimas profesiniams gebėjimams įvertinti) taikymas leis įstaigai atsisakyti įstaigos veikloje mažai užimtų kūrybinių darbuotojų. Terminuotos darbo sutartys leis atnaujinti ir atjauninti kūrybinių darbuotojų kolektyvą. Įstaigose nėra pakankamai dideli kūrybinių darbuotojų atlyginimai, leidžiantys oriai gyventi, todėl daugelis kūrybinių darbuotojų dirba antraeilėse pareigose ar vykdo individualią veiklą. Dėl šios priežasties kūrybiniai darbuotojai turės pragyvenimo šaltinį, taip pat galės naudotis Kultūros ministerijos sukurta paramos menininkams sistema: vykdyti projektinę veiklą, gauti valstybės stipendiją, kompensacines išmokas, dalyvauti Meno kūrėjų socialinės apsaugos programoje – arba registruotis Darbo biržoje.</p>								

	<p>Neigiamos savybės Nustačius, kad kūrybinių darbuotojų kolektyvas formuojamas pagal penkerių metų kūrybinės programos ir repertuaro poveikį, dalies kūrybinių darbuotojų bus atsisakyta. Nekonkurencingas darbo užmokestis aukščiausio profesinio lygio kūrybiniams darbuotojams skatins jų emigraciją.</p> <p>Alternatyva Nr. 2 Teigiamos savybės Atitiks alternatyvos Nr. 1 teigiamas savybes. Konkurencingas darbo užmokestis aukščiausio profesinio lygio kūrybiniams darbuotojams neskutins jų emigruoti.</p> <p>Neigiama savybė Atitiks alternatyvos Nr. 1 pirmąją neigiamą savybę.</p> <p>Alternatyva Nr. 3 Atitiks alternatyvos Nr. 2 teigiamas ir neigiamas savybes.</p>																																												
<p>Alternatyvų palyginimas</p>	<p>SĄNAUDOS: <i>Alternatyva Nr. 1 Galimybė įstaigoms laisviau veikti kaip biudžetinėms įstaigoms</i></p> <table border="1" data-bbox="432 902 1538 1128"> <tr> <td>Iš valstybės biudžeto skirta</td> <td>Valstybės biudžetui gražinta</td> </tr> <tr> <td>Darbo užmokesčio fondui 59,85 mln. Lt</td> <td>8,977 mln. Lt GPM 23,92 mln. Lt VSD ir PSD IŠ VISO: 32,897 mln. Lt</td> </tr> <tr> <td>Pastatų išlaikymui 47,67 mln. Lt</td> <td>10,02 mln. Lt PVM</td> </tr> <tr> <td>IŠ VISO: 107,520 mln. Lt</td> <td>IŠ VISO: 42,908 mln. Lt</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="432 1167 1538 1413"> <tr> <td>Iš valstybės biudžeto papildomai skirta</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Išėitinėms išmokoms 480 tūkst. Lt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Meno kūrėjų socialinės apsaugos programai 100 tūkst. Lt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Nedarbo socialinio draudimo išmokoms 28 tūkst. Lt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Privalomo sveikatos draudimo įmokoms 7,56 tūkst. Lt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>IŠ VISO: 615 tūkst. Lt</td> <td></td> </tr> </table> <p>IŠ VISO: Iš valstybės biudžeto skirta 108,135 mln. Lt</p> <p><i>Alternatyva Nr. 2 Dalį įstaigų pertvarkyti į viešąsias įstaigas</i></p> <table border="1" data-bbox="432 1585 1538 1664"> <tr> <td>Iš valstybės biudžeto skirta</td> <td>Valstybės biudžetui gražinta</td> </tr> <tr> <td>IŠ VISO: 107,520 mln. Lt</td> <td>IŠ VISO: 42,908 mln. Lt</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="432 1697 1538 1899"> <thead> <tr> <th>Iš valstybės biudžeto papildomai skirta</th> <th>1 įstaiga</th> <th>10 įstaigų</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Turto vertinimui</td> <td>20 tūkst. - 100 tūkst. Lt</td> <td>200 tūkst. - 1 mln. Lt</td> </tr> <tr> <td>Teisinėms paslaugoms</td> <td>10 tūkst. - 50 tūkst. Lt</td> <td>100 tūkst. - 500 tūkst. Lt</td> </tr> <tr> <td>IŠ VISO:</td> <td>0,15 mln. Lt</td> <td>1,5 mln. Lt</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="432 1899 1538 2058"> <tr> <td>Iš valstybės biudžeto papildomai skirta</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Išėitinėms išmokoms 480 tūkst. Lt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Meno kūrėjų socialinės apsaugos programai 100 tūkst. Lt</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Nedarbo socialinio draudimo išmokoms 28 tūkst. Lt</td> <td></td> </tr> </table>	Iš valstybės biudžeto skirta	Valstybės biudžetui gražinta	Darbo užmokesčio fondui 59,85 mln. Lt	8,977 mln. Lt GPM 23,92 mln. Lt VSD ir PSD IŠ VISO: 32,897 mln. Lt	Pastatų išlaikymui 47,67 mln. Lt	10,02 mln. Lt PVM	IŠ VISO: 107,520 mln. Lt	IŠ VISO: 42,908 mln. Lt	Iš valstybės biudžeto papildomai skirta		Išėitinėms išmokoms 480 tūkst. Lt		Meno kūrėjų socialinės apsaugos programai 100 tūkst. Lt		Nedarbo socialinio draudimo išmokoms 28 tūkst. Lt		Privalomo sveikatos draudimo įmokoms 7,56 tūkst. Lt		IŠ VISO: 615 tūkst. Lt		Iš valstybės biudžeto skirta	Valstybės biudžetui gražinta	IŠ VISO: 107,520 mln. Lt	IŠ VISO: 42,908 mln. Lt	Iš valstybės biudžeto papildomai skirta	1 įstaiga	10 įstaigų	Turto vertinimui	20 tūkst. - 100 tūkst. Lt	200 tūkst. - 1 mln. Lt	Teisinėms paslaugoms	10 tūkst. - 50 tūkst. Lt	100 tūkst. - 500 tūkst. Lt	IŠ VISO:	0,15 mln. Lt	1,5 mln. Lt	Iš valstybės biudžeto papildomai skirta		Išėitinėms išmokoms 480 tūkst. Lt		Meno kūrėjų socialinės apsaugos programai 100 tūkst. Lt		Nedarbo socialinio draudimo išmokoms 28 tūkst. Lt	
Iš valstybės biudžeto skirta	Valstybės biudžetui gražinta																																												
Darbo užmokesčio fondui 59,85 mln. Lt	8,977 mln. Lt GPM 23,92 mln. Lt VSD ir PSD IŠ VISO: 32,897 mln. Lt																																												
Pastatų išlaikymui 47,67 mln. Lt	10,02 mln. Lt PVM																																												
IŠ VISO: 107,520 mln. Lt	IŠ VISO: 42,908 mln. Lt																																												
Iš valstybės biudžeto papildomai skirta																																													
Išėitinėms išmokoms 480 tūkst. Lt																																													
Meno kūrėjų socialinės apsaugos programai 100 tūkst. Lt																																													
Nedarbo socialinio draudimo išmokoms 28 tūkst. Lt																																													
Privalomo sveikatos draudimo įmokoms 7,56 tūkst. Lt																																													
IŠ VISO: 615 tūkst. Lt																																													
Iš valstybės biudžeto skirta	Valstybės biudžetui gražinta																																												
IŠ VISO: 107,520 mln. Lt	IŠ VISO: 42,908 mln. Lt																																												
Iš valstybės biudžeto papildomai skirta	1 įstaiga	10 įstaigų																																											
Turto vertinimui	20 tūkst. - 100 tūkst. Lt	200 tūkst. - 1 mln. Lt																																											
Teisinėms paslaugoms	10 tūkst. - 50 tūkst. Lt	100 tūkst. - 500 tūkst. Lt																																											
IŠ VISO:	0,15 mln. Lt	1,5 mln. Lt																																											
Iš valstybės biudžeto papildomai skirta																																													
Išėitinėms išmokoms 480 tūkst. Lt																																													
Meno kūrėjų socialinės apsaugos programai 100 tūkst. Lt																																													
Nedarbo socialinio draudimo išmokoms 28 tūkst. Lt																																													

Privalomo sveikatos draudimo įmokoms 7,56 tūkst. Lt	
IŠ VISO: 0,615 mln. Lt	
IŠ VISO: Iš valstybės biudžeto skirta nuo 108,285 mln. Lt (1 įstaigai) iki 109,635 mln. (10 įstaigų)	
<i>Alternatyva Nr. 3 Visas įstaigas pertvarkyti į viešąsias įstaigas</i>	
Iš valstybės biudžeto skirta	Valstybės biudžetui gražinta
IŠ VISO: 107,520 mln. Lt	IŠ VISO: 42,908 mln. Lt
Iš valstybės biudžeto papildomai skirta	21 įstaiga
Turto vertinimui	nuo 420 iki 2100 tūkst. Lt
Teisinėms paslaugoms	nuo 210 iki 1050 tūkst. Lt.
Išėtinėms išmokoms	iki 480 tūkst. Lt
Meno kūrėjų socialinės apsaugos programai	100 tūkst. Lt
Nedarbo socialinio draudimo išmokoms	35 tūkst. Lt
Privalomo sveikatos draudimo įmokoms	2100 tūkst. Lt
IŠ VISO:	3,76 mln. Lt
IŠ VISO: Iš valstybės biudžeto skirta 111,28 mln. Lt	
NAUDA:	
Alternatyva Nr. 1 Galimybė įstaigoms laisviau veikti kaip biudžetinėms įstaigoms	
Įstaigos kūrybinės programos įgyvendinimo kokybę gerins:	
1) pagal veiklos poreikį formuojamas kūrybinių darbuotojų kolektyvas, išskyrus orkestro, choro, kordebaletu artistams, kuriems bus taikomos neterminuotos darbo sutartys ir atestavimas profesiniams gebėjimams įvertinti;	
2) galimybė spartinti kūrybinį ir gamybinį procesą, naudojant uždirbtas lėšas.	
Didėjanti įstaigų kultūros paslaugų pasiūla ir vartojimas didins vartojimo mokesčio įmokas į valstybės biudžetą.	
Racionalus įstaigos darbo užmokesčio naudojimas.	
Uždirbtos lėšos, padidinus salės užpildymą 20 %	Valstybės biudžetui gražinta
	3,39675 mln. Lt PVM
	2,42625 mln. Lt GPM
	3,07325 mln. Lt VSD ir PSD
IŠ VISO: 32,35 mln. Lt	IŠ VISO: 8,89625 mln. Lt
Poveikis kitiems ūkio subjektams	Valstybės biudžetui gražinta
Kitų ūkio subjektų įsigytos prekės ir paslaugos	11,6 mln. Lt PVM
IŠ VISO: 55,51 mln. Lt	IŠ VISO: 11,6 mln. Lt
IŠ VISO: Valstybės biudžetui gražinta 63,40425 mln. Lt mokesčiais (lyginant su Status quo gražinta 3,52425 mln. Lt daugiau)	
Alternatyva Nr. 2 Dalį įstaigų pertvarkyti į viešąsias įstaigas	
Atitiks alternatyvos Nr. 1 naudą.	
Įstaigos kūrybinės programos įgyvendinimo kokybę gerins papildomos priemonės:	

<p>1) galimybė įdarbinti aukšto profesinio lygio kūrybinius darbuotojus; 2) galimybė spartinti kūrybinį ir gamybinį procesą, naudojant uždirbtas lėšas iš ūkinės komercinės veiklos. Valstybės biudžeto nauda – įstaigų ūkinės komercinės veiklos mokesčiai. Nebudžetinio fondo nauda – įstaigų įmokos į Garantinį fondą.</p>	
Uždirbtos lėšos, padidinus salės užpildymą ir kultūros paslaugų kokybę	Valstybės biudžetui gražinta
	3,51855 mln. Lt PVM 2,51325 mln. Lt GPM 3,18345 mln. Lt VSD ir PSD
IŠ VISO: 33,51 mln. Lt	IŠ VISO: 9,21525 mln. Lt
Uždirbtos lėšos iš ūkinės komercinės veiklos	
1 įstaiga 0,8 mln. Lt 10 įstaigų 8 mln. Lt	0,168 mln. Lt 1,68 mln. Lt
IŠ VISO: nuo 34,31 mln. Lt iki 41,51 mln. Lt	IŠ VISO: nuo 9,38325 mln. Lt iki 10,89525 mln. Lt
Poveikis kitiems ūkio subjektams	Valstybės biudžetui gražinta
Kitų ūkio subjektų įsigytos prekės ir paslaugos	11,6 mln. Lt PVM
IŠ VISO: 55,51 mln. Lt	IŠ VISO: 11,6 mln. Lt
<p>IŠ VISO: Valstybės biudžetui gražinta nuo 63,89125 mln. Lt iki 65,40325 mln. Lt mokesčiais (lyginant su <i>Status quo</i> gražinta nuo 4, 01125 mln. Lt iki 5,52325 mln. Lt daugiau)</p> <p>Alternatyva Nr. 3 <i>Visas įstaigas pertvarkyti į viešąsias įstaigas</i> Atitiks alternatyvos Nr. 2 naudą, ir ji, dalyvaujant visoms įstaigoms, bus ženkliai didesnė.</p>	
Uždirbtos lėšos, padidinus salės užpildymą ir kultūros paslaugų kokybę	Valstybės biudžetui gražinta
	3,51855 mln. Lt PVM 2,51325 mln. Lt GPM 3,18345 mln. Lt VSD ir PSD
IŠ VISO: 33,51 mln. Lt	IŠ VISO: 9,21525 mln. Lt
Uždirbtos lėšos iš komercinės veiklos	Valstybės biudžetui gražinta
IŠ VISO: 16,8 mln. Lt	IŠ VISO: 3,528 mln. Lt
IŠ VISO: 50,31 mln. Lt	IŠ VISO: 12,74325 mln. Lt
Poveikis kitiems ūkio subjektams	Valstybės biudžetui gražinta
Kitų ūkio subjektų įsigytos prekės ir paslaugos	12,075 mln. Lt PVM
IŠ VISO: 57,5 mln. Lt	IŠ VISO: 12,075 mln. Lt
<p>IŠ VISO: Valstybės biudžetui gražinta 67,72625 mln. Lt mokesčiais (lyginant su <i>Status quo</i> gražinta 7,84625 mln. Lt daugiau)</p>	
Išvada	<p>Kultūros ministerija siūlo pasirinkti <i>alternatyvą Nr. 3 visas įstaigas pertvarkyti į viešąsias įstaigas</i> Šios alternatyvos įgyvendinimas atitiks visiems siekiamiems tikslams.</p>

	<p>Siūlome įstaigas pertvarkyti per penkerių metų laikotarpį. Kultūros ministerijai reikės: parengti Įstatymo naują redakciją; nustatyti: 1) valstybės finansavimo skyrimo prioritetus ir kriterijus; 2) darbo užmokesčio skaičiavimo metodiką; 3) uždirbtų lėšų kaupimo ir naudojimo tvarką; suderinti Valstybės paramos įstaigoms schemą su Europos Komisija pertvarkyti įstaigas į viešąsias įstaigas.</p>
<p>Kita svarbi informacija</p>	<p>Viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė, valdymo ir finansavimo principas pradėtas taikyti XX a. paskutiniajame dešimtmetyje sveikatos priežiūros įstaigose ir Lietuvos nacionaliniame radijuje ir televizijoje, kiek vėliau – švietimo ir mokslo įstaigose.</p> <p>2013 metais kultūros ministro įsakymu sudaryta darbo grupė, kurioje dirbo Kultūros ministerijos ir jos pavaldžių įstaigų atstovai, ne kartą susitiko ir konsultavosi su Sveikatos apsaugos ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Švietimo ir mokslo ministerijos bei šių sričių įstaigų atsakingais darbuotojais. Buvo aptartos šių sričių reformų stiprybės ir silpnybės, įstaigų, ypač aukštojo mokslo, veiklos stebėsenos ir vertinimo rezultatai, darbo santykiai ir apmokėjimo sąlygos.</p> <p>Buvo gauta ir susisteminta informacija apie Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Anglijoje veikiančias valstybės išlaikomas įstaigas. Taip pat iš tarptautinės asociacijos Pearle gauta medžiaga apie 2012 m. Europos profesionalių orkestrų muzikantų darbo sąlygas.</p> <p>Latvijoje teatrai ir koncertinės įstaigos veikia kaip valstybės ribotos atsakomybės bendrovės, kurių akcijos priklauso Latvijos Respublikos kultūros ministerijai. Šiuo metu Latvijos teatrai finansuojami 30-40%, koncertinės įstaigos – 70-80 %. Šiose įstaigose yra taikomos neterminuotos darbo sutartys arba autorinės/ atlikėjų sutartys. Latvijoje veikiančioms įstaigoms nepavyksta išsilaikyti iš uždirbtų lėšų, todėl sistema tobulinama.</p> <p>Estijoje įstaigos iš dalies išlaikomos valstybės biudžeto lėšomis, skiriant jas darbo užmokesčiui, pastatams išlaikyti ir juos renovuoti, technologijoms atnaujinti, festivaliams remti ir gastrolėms organizuoti. Tai sudaro apie 50-70% bendro įstaigos biudžeto. Estijos teatruose ir koncertinėse įstaigose yra mišri darbo sutarčių sistema, bet dominuoja neterminuotos darbo sutartys. Šiuo metu rengiamos teisės aktų, susijusių su teatrų ir koncertinių įstaigų veikla, pataisos, kurios įsigalios artimiausiais metais (2015): Estijoje nacionalinės įstaigos priklausys Estijos Respublikos kultūros ministerijai ir veiks pagal savo atskirus įstatymus, kitų valstybinių įstaigų sistema bus reformuota.</p> <p>Lenkijoje teatrams ir koncertinėms įstaigoms valstybės biudžeto lėšų skiriama kūrybinei veiklai vykdyti, patalpoms išlaikyti, darbo užmokesčiui ir socialinėms garantijoms. Įstaigose sudaromos daugiausiai neterminuotos darbo sutartys.</p> <p>Olandijoje darbdavys moka įmokas į kompensavimo fondą, kurio lėšomis kūrybiniais darbuotojams apmokamos kūrybinės prastovos.</p> <p>Anglijos nacionaliniams teatrams iš valstybės biudžeto skiriama 20% viso įstaigai reikiamo biudžeto. Įstaiga savo veiklai vykdyti uždirba lėšas iš bilietų ir gastrolių, dalyvauja Meno tarybos finansuojamose programose, gauna rėmėjų paramą. Įstaigų kūrybiniai darbuotojai dirba daugiausiai pagal neterminuotas darbo sutartis.</p> <p>Vokietijoje nėra nacionalinių įstaigų – kiekvienoje 16 Federalinių žemių yra mažiausiai vienas valstybinis ir daugybė miestų, federalinės žemės įstaigų. Visos šios įstaigos finansuojamos iš steigėjų – Federalinės žemės vyriausybės ir savivaldybės –</p>

	<p>lėšų. Steigėjai nustato įstaigos biudžetą, kuriame yra privaloma 10-20 % nuosavų pajamų dalis. Su kūrybiniais darbuotojais sudaromos 3-5 metų terminuotos darbo sutartys pagal įstaigos kūrybinę programą. Terminuotos darbo sutartys toje pačioje įstaigoje po 15 metų tampa neterminuotomis. Šiuo metu atlikėjų kaita Vokietijoje labai didelė.</p>
Informacija apie asmenis ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą	<p>Elena Vilkienė, Kultūros ministerijos Meno ir kūrybinių industrijų departamento (direktorė Raminta Gecevičienė, tel. 219 3587) Profesionaliojo meno skyriaus vedėja, tel. 219 3438, e.vilkiene@lrkm.lt</p> <p>Irena Didžiulienė, Kultūros ministerijos Meno ir kūrybinių industrijų departamento Profesionalaus meno skyriaus vyriausioji specialistė, tel. 219 3440, i.didziuliene@lrkm.lt</p>

PAVYZDYS